

אזור החיץ בלבנון: לא בחירה ☒ אלא הכרח

ביטחוני

24.06.2026 | ד"ר יוסי מנשרוף

התמרון הקרקעי של צה"ל בדרום לבנון הושהה לפי שעה, אך ישראל עדיין מחזיקה בשטחים נרחבים במרחב דרום לבנון, יותר מכפי שהחזיקה בשנים שקדמו לנסיגת צה"ל מלבנון ב-2000.

במסגרת התמרון כבש צה"ל מנהרת ענק של חיזבאללה בכפר השיעי מג'דל זון, המרוחק שמונה ק"מ מהגבול הישראלי. לא מדובר בהפתעה עבור צה"ל, שכן מדובר במנהרה בעלת חשיבות אסטרטגית עבור חיזבאללה, שהייתה מוכרת לישראל. למעשה, כבר במהלך 2024 המנהרה הותקפה על ידי חיל האוויר הישראלי ונחסמה באופן חלקי. חיזבאללה ניסה לשקם את האתר האסטרטגי מתחת לרדאר, כפי שביצע במרחבים נוספים בדרום לבנון שהותקפו על ידי ישראל, כדי שיוכל להמשיך לאיים על יישובי הצפון וקו החוף הישראלי. לפיכך, צה"ל בחר הפעם לתקוף את המנהרה מהקרקע. כוחות צה"ל נכנסו קרקעית למג'דל זון והגיעו לתשתיות הטרור שנבנו בו, הן על פני השטח והן בתת-הקרקע, בעומק של כ-25 מטרים מתחתם.

לפי הודעת צה"ל, כך אותרו תוואי תת-קרקע באורך של כ-200 מטרים, ובו ארבעה פירי שיגור ו-12 חדרים לשהייה ולאחסון מטעני חבלה, טילי נ"ט וכטב"מים במרחב כולו. בקרבות בכפר חוסלו יותר מ-20 מחבלי חיזבאללה, עשרה מהם מכוח העילית של חיזבאללה, "רדואן".

במסגרת טקטיקת השימוש במרחב האזרחי כמגן, חיזבאללה אחסן את עמדות התצפית ומחסני האמל"ח שלו בכפר מתחת למבנים אזרחיים, מסגד ובית ספר. זוהי בדיוק התשתית שהייתה אמורה לאפשר לארגון הטרור להרכיב, לאחסן ולשגר כטב"מים מתוך לב המרחב האזרחי. בכך הוא ביקש להקשות על ישראל להכותו, ולמעשה לא הותיר לצה"ל ברירה אלא לפרסם הודעות פינוי כדי לצמצם ככל האפשר את הפגיעה באזרחים במסגרת הלחימה נגד חיזבאללה.

מפקדי כוחות צה"ל שפעלו במג'דל זון מסרו לתקשורת כי הכוחות מצאו בכפר יותר מ-50 כטב"מים, כולל דגמים עם מוטת כנפיים באורך 2.5 מטרים, ומעל שמונה טון של אמל"ח נוסף. הכטב"מים הגיעו מפורקים, הורכבו ושוגרו מהתשתית התת-קרקעית של חיזבאללה במג'דל זון. טווח הכטב"מים הללו מגיע ל-200 עד 500 ק"מ, מה שמחדד את חומרת האיום שנשקף מהמנהרה האסטרטגית שסוכלה, ושאימה על הרבה מעבר למרחב צפון ישראל ורוב קו החוף של ישראל. בהתאם לכך, צה"ל הודיע כי למעשה מדובר ב"שדה תעופה לכטב"מים" שחיזבאללה ניסה להסוות מתחת לכפר אזרחי.

בה בעת, חיזבאללה אינו מסתיר את שאיפותיו להתניע מחדש את תוכניתו ל"כיבוש הגליל". בכיר חיזבאללה, ופיק ספא, אמר בריאיון לתקשורת הלבנונית ב-18 ביוני כי הארגון מחויב ל"תוכנית כיבוש הגליל", וכי הוא נערך לביצועה לכשיוכל בעתיד.

במקביל לסבב השיחות בין ישראל למדינת לבנון בושינגטון ב-23 ביוני, הכריז מזכ"ל חיזבאללה נעים קאסם כי הארגון מתעקש על נסיגה ישראלית מוחלטת מלבנון, שלאחריה צבא לבנון יתפרס לבדו במרחב דרום לבנון. לדבריו של קאסם, ארגונו ישתף פעולה עם צבא לבנון על בסיס האמון ההדדי, "כמו שעשינו קודם". אלא שהתרמית של חיזבאללה בדרום לבנון נחשפה במלחמת "שאגת הארי". בניגוד להצהרות צבא לבנון, ובעקבותיו ממשלת לבנון, חיזבאללה לא הסיג את כוחותיו ממרחב דרום לבנון, וכך התאפשר לו לשגר טילים ורקטות נגד ישראל ממרחב דרום לבנון במהלך המלחמה, ואף לבצע ניסיון חדירה באמצעות מחבל חיזבאללה שחוסל על ידי צה"ל לאחר שחדר למובלעת ישראלית באזור רכס רמים שבגליל העליון.

למרות שספג מהלומות קשות, המשטר באיראן מעודד מהישגיו במלחמה, במיוחד על רקע מזכר ההבנות שצפוי להבטיח לו דיבידנדים כלכליים משמעותיים. בה בעת, נשמעות באיראן מעת לעת הצהרות של בכירים על התנעת מתקפת פלישה רב-זירתית נגד ישראל, בשיתוף כלל המרכיבים של "ציר ההתנגדות".

המוטיבציה של חיזבאללה להשתתף במתקפה עתידית כזו, כפי שהשתקפה בהצהרתו של ופיק ספא, והחולשה שמגלה צבא לבנון בהתמודדות מול חיזבאללה, מחייבות את ישראל להמשיך ולהחזיק באזור החיץ כדי להגן על גבולה. למול הלחצים מצד ממשל טראמפ, על ישראל להבהיר לווינגטון כי צה"ל יישאר ברצועת החיץ כל עוד חיזבאללה לא יפורק מנשקו, שכן מדובר בקו אדום מבחינתה ובאינטרס אסטרטגי ראשון במעלה הנוגע לביטחונה הלאומי ולהמשך קיומה.

בריאיון הודה גם ופיק ספא, שהיה מקורב לנסראללה, כי נסראללה לא יכול היה לשאת את מראות פצועי מתקפת הביפרים. לדבריו, אלמלא חוסל על ידי ישראל, היה מת מצער. הוא הפסיק לאכול ובקושי שתה. כפי שתיאר ספא: "כל מה שהיה ב-40 השנה שקדמו למתקפת הביפרים זה דבר אחד, מתקפת הביפרים הייתה דבר אחר לגמרי".

דבריו של ספא מבהירים היטב כי באמצעות לחימה מתוחכמת ישראל תוכל לשבור את רוחו של האויב המר ביותר. לפי דיווחים עדכניים בתקשורת הלבנונית, אחד התנאים שישראל מציבה במשא ומתן עם מדינת לבנון לנסיגה מהמדינה הוא שצבא לבנון ישתלט על אזור רכס עלי טאהר, יגרש את פעילי חיזבאללה ויהרוס את המתקנים הקיימים שם, זאת תחת פיקוח אמריקאי. לאחר שזה יבוצע, כוחות צה"ל ייסוגו מהכפר זוטר וכפר תבנית. לאחר מכן יינקטו צעדים דומים בקנה מידה גדול יותר לפני כל נסיגה ישראלית נוספת מדרום לנהר הליטני.

ניכר כי שותפיה של ישראל בהנהגת מדינת לבנון, המעוניינים גם הם במיגור חיזבאללה, יוכלו להשלים את הפעילות נגד הארגון אם יפעלו לחיזוק צבא לבנון כך שיוכל לשמש גורם שיאכוף את החלטות הממשלה נגדו. לצד זאת, על מדינת לבנון לפעול לניתוק שליטתו של חיזבאללה על העדה השיעית במדינה, ספק הכוח הבלעדי של עוצמתו הצבאית והפוליטית.

פורסם בישראל היום, בתאריך 24 ביוני 2026.

*הדעות המובעות בפרסומי מכון משגב הן על דעת המחברים בלבד.